

Šaltuoju sezonu beveik pusė (49 proc.) lietuvių prisipažįsta nerimaujantys dėl išlaidų būsto šildymui, rodo naujausia bendrovės „Spinter tyrimai“ reprezentatyvi šalies gyventojų apklausa. Visgi ekspertai ramina, kad nors šildymo sezonas Lietuvoje pamažu išsibėgėja, įveikti nerimą gali padėti tinkamas išlaidų peržiūrėjimas, finansų perskirstymas bei žiemos namų darbų atlikimas.

Nerimas artėjant šaltajam sezonui yra natūralus, mat šeimos ūkių išlaidos žiemą gali išaugti maždaug trečdaliu, teigia tyrimą užsakiusios skolinimosi internetu platformos „Vivus Finance“ vadovė Giedrė Štuopė. Anot jos, norint įveikti nuogąstavimus pirmiausia reikėtų pakoreguoti asmeninių finansų planą:

„Į jį svarbu įsitraukti papildomas, šaltuoju sezonu atsirandančias išlaidas – būsto šildymui, naujoms automobilio padangoms, žiemos rūbams ir panašiai. Kiek tiksliai pinigų reikėtų atsidėti, priklauso nuo individualios situacijos – vieno recepto, tinkamo visiems, nėra. Juk asmeniui, kuris gyvena vienas mažos kvadratūros bute, naujos statybos name, turi vieną automobilį, šaltaisiais mėnesiai išlaidos padidėja mažiau nei, pavyzdžiui, keturių asmenų šeimai, gyvenančiai nuosavame name ir turinčiai kelias transporto priemones.“

Verta prisiminti, kad išlaidos gali kisti ir priklausomai nuo aplinkos, lauko temperatūros, šildymo sistemos (ar būste yra reguliuojamas, ar centrinis šildymas), būsto energetinės klasės.

„Įvairiais skaičiavimais, papildomai šildymo sezono metu gyventojai vidutiniškai vien būsto šildymui išleidžia nuo 50 iki 200 eurų, priklausomai nuo ankščiau minėtų kriterijų. Todėl svarbu tinkamai įvertinti savo situaciją, aplinkos veiksnius ir nusimatyti bent preliminaras būtinąsias šaltojo sezono išlaidas. Vėliau, sulaukus pirmųjų sąskaitų už šildymą, jos nesukels šoko, o ir planuoti kitas išlaidas bus lengviau“, – sako G. Štuopė.

Ekspertė taip pat atkreipia dėmesį, kad sunkiau besiverčiantiems gyventojams padengti žiemą išaugusius kaštus už būstą gali padėti valstybės parama:

„Jei išlaidos už būsto šildymą viršija 10 procentų skirtumo tarp pajamų ir 2 valstybės remiamų pajamų dydžių kiekvienam šeimos nariui arba 3 valstybės remiamų pajamų dydžių vienam gyvenančiam asmeniui, tokiems gyventojams šildymo sezono metu priklauso kompensacija. Taip pat gali būti kompensuojamos ir geriamojo bei karšto vandens išlaidos. Kiekvieno asmens situacija yra individuali, todėl norint sužinoti, ar priklauso kompensacija ir, jei taip, kokio dydžio, tai galima padaryti Socialinės paramos šeimai informacinėje sistemoje (SPIS).“

Nepamirškite ir namų darbų

Skolinimosi internetu platformos „Vivus Finance“ užsakymu atliktas tyrimas taip pat atskleidė ir daugiau lietuvių nuogąstavimų artėjant šaltajam metų laikui. Dešimtadalis apklaustųjų sako besibaiminantys išlaidų automobilio priežiūrai, 8 proc. nerimauja dėl kalėdinių dovanų, o 4 proc. – žiemos rūbų pirkimo. Tiesa, beveik ketvirtadalis (23 proc.) respondentų teigia nejaučiantys nerimo dėl žiemos išlaidų, dauguma jų – didmiesčių gyventojai.

G.Štuopė pažymi, kad prieš žiemą reikėtų skirti ypatingą dėmesį savo finansams ir namų darbams. Vienas tokių – būsto sandarumo ir šildymo įrenginių veiklos efektyvumo patikrinimas:

„Norint, kad šiluma namuose išliktų ilgiau ir kuo mažesnėmis sąnaudomis, specialistai rekomenduoja pasitikrinti būsto sandarumą. Šį tyrimą atliekantys ekspertai jūsų namuose įvertina šilumos izoliaciją ir pateikia rekomendacijas. Reguliariai atliekant patikras, smulkūs trūkimai bus pastebėti anksčiau, o juos sutvarkyti bus kur kas pigiau nei didesnę gedimą. Tad taip ne tik sumažinsite mėnesines šilumos sąskaitas, bet ir išvengsite didesnių išlaidų ateityje, galinčių kilti dėl nepastebėto trūkumo“, – komentuoja „Vivus Finance“ vadovė.

Visgi kartais gyvenimas būna nenuspėjamas – gali prireikti greitai įsigyti naują šildymo katilą, ar, neatlaikius žiemos išdaigų, keisti įlūžusį stogą. Tokiais atvejais finansų ekspertė pataria nepamatuoti ir susidėlioti veiksmų planą.

„Dažniausiai didesni gedimai nutinka tuomet, kai mažiausiai jų tikimės. O tada atsiranda ir neplanuotų išlaidų. Tiesa, jeigu sugedo jums mažiau reikalingas prietaisas ir jo remontas gali palaukti, tokioms išlaidoms rekomenduojame taupyti. Tačiau kartais susiduriame su tokiais gedimais, kurie negali palaukti. Pavyzdžiui, šildymo sezono įkarštyje nustojo veikti šildymo katilas ir jį reikia keisti nauju. Jei tokiems nenumatytiems atvejams nesate sukaupę finansinės pagalvės, visada galite prašyti pagalbos iš finansinių institucijų“, – sako G. Štuopė.

Be to, šaltasis metų laikas gali priversti gerokai ištuštinti piniginę ir dėl kitų priežasčių. Artėjant gruodžiui planuojame kalėdines dovanas artimiesiems, paspaudus pirmajam šaltukui rūpinamės automobilio priežiūra, šiltesnių drabužių įsigijimu. G. Štuopė sako, kad šiuos pirkinius reikėtų planuoti atsakingai ir kaip įmanoma anksčiau:

„Būtent dabar yra pats geriausias metas peržiūrėti savo asmenines išlaidas ir jas pasikoreguoti. Tai ypač svarbu, kad praėjus šventėms neatsidurtumėte situacijoje, kuomet

neturėsite pinigų susimokėti turimų finansinių įsipareigojimų ar padengti būtinųjų išlaidų. Tačiau biudžeto pakitimai neturi būti drastiški. Pavyzdžiui, jei dažnai užsisakote maistą į namus, vietoje to vakarienę gaminkitės patys, o sutaupytus pinigus atsidėkite kalėdinėms dovanoms. Taip pat palengvinti finansinę naštą galima ir pasinaudojus artėjančio Juodojo penktadienio nuolaidomis. Jei jums reikia naujos žieminės striukės ar žinote, kad spustelėjus šaltukui gali kilti problemų su automobilio akumuliatoriumi ir verčiau jį pakeisti nauju, ieškokite jums naudingų pasiūlymų. Taip išleisite mažiau, o likutį prekei numatytų pinigų galėsite atsidėti taupymui.“

G.Štuopė taip pat pažymi, kad prieš perkant naujus drabužius žiemai labai svarbu įsivertinti, ar turimi daiktai tikrai nebėra tinkami. Galbūt užteks pasirūpinti žieminės striukės ar batų valymu, o sutaupytus pinigus skirti būtinosioms išlaidoms.

Reprezentatyvų gyventojų nuomonės tyrimą siekiant išsiaiškinti dėl kokių išlaidų labiausiai nuogąstauja šalies gyventojai artėjant šaltajam metų sezonui 2023 m. rugsėjo mėn. atliko bendrovė „Spinter tyrimai“, apklaususi 1013 Lietuvos gyventojų nuo 18 iki 75 metų amžiaus.

